

יח. תשא-פרה – נחמות יחזקאל

הפטרותנו בנחמת יחזקאל מתייחסת לשלישית שמבין ארבע פרשיות - פרשת פרה. אכן בעומקו של דבר יש קשר גם בין פרשת השבוע לבין עניינה של פרה. כך הרי דרשו בפסיקתא: "תבוא אמו ותקנח" וכשם שהעתיק רש"י בראש פרשת חוקת מיסודו של רבי משה הדרשן שכפרת הפרה באה על מעשה העגל עליו אנו קוראים בפרשה.

אמנם, עיקר המסר שבדברי יחזקאל זוקק השוואה עם כל פעילותו הנבואית בבבל. עלינו לעיין עיון מדוקדק בנבואותיו של יחזקאל מלפני החורבן, והן באו בשש השנים מאז גלות יהויכין שהם שש השנים האחרונות למלכות צדקיהו בירושלים. בעוד ירמיהו מגיע בירושלים בפרק זמן זה לשיאים בפעילותו הנבואית, במעורבות בסוגיות המדיניות ובקריאות לתשובה בכל שטחי החיים הרי באותה עת נתנבא יחזקאל בבבל, אלא שגם אם יש בדבריו נבואות מגוונות על ירושלים, אין בהן קריאה לתשובה. ההסבר לתופעה מופלאה זו שהרי הוא, יחזקאל, נתון בגולה, מבחינתו העונש כבר התבצע וירושלים כאילו חרבה כעין מליצת חז"ל "בית חרוב החרבת, בית שרוף שרפתי". אדרבא, אין תקנה לשארית שנותרה בירושלים אלא בהשלמת גזירת הגלות גם על הנשארים. מכאן שאין משמעות לתשובה לאומית כל עוד שהחורבן לא נשלם. אמנם כל זה עד יום "בא-אלי הפליט מירושלם לאמר הפתה העיר" (יחזקאל ל"ג, כ"א) מיני אז "ויפתח פי, ולא נאלמתי עוד" (שם, כ"ב). החל פרק נבואות הנחמה של יחזקאל. אמנם, אלה מאופיינים בתו ייחודי. כל כולה של הנחמה מופיעה בבחינה של "אתערותא דלעילא" והביטויים הנמרצים לכך מצויים בהפטרותנו: "לא למענכם אני עשה, בית ישראל כי אם-לשם-קדשי ולקחתני... וקבצתי... והבאתי... וזרקתי עליכם מים טהורים... ונתתי לכם לב חדש... ואת-רוחי... אתן בקרבכם ועשיתי... את אשר-בחקי תלכו" (שם ל"ו, כ"ב-כ"ז). נמצא שנבואת יחזקאל זורמת בשני אפיקים מקבילים – אין בבבל תקווה לתיקון לפני החורבן, ואין מעורבות בגאולה בעידן שלאחר החורבן, הכל נתון בידי שמים.

בנקודה זו תלויה השאלה האם גאולת העם תלויה בתשובה או שהיא תבוא בעיתה בלי תלות במרכיבים אחרים. גדולי ישראל בדורותינו עסקו בבעיה זו מתוך ציפייה להתקיימות חזון הגאולה כפי החתום בסוף ההפטרה שיש בה רמיזה שקופה לבחינת הצאן הכרוך אחר הרועה וציפייה לחג חירותנו: "פצאן קדשים, פצאן ירושלם במועדיה--פן תהינה הערים החרבות, מלאות צאן אדם" (שם, ל"ח).